

Klima- og miljødepartementet

Vår dato: 27.02.2017

Vår ref: AR

Deres ref:

Vedrørende Klima- og miljødepartementets vedtak 20. desember 2016

NORSKOG viser til invitasjon i epost av 15. februar fra Klima- og miljødepartementet hvor vi inviteres til å komme med juridiske innspill vedrørende departementets klageavgjørelse av 20. desember 2016 om felling av ulv, samt at vi oppfordres til også å ta opp spørsmålsstillinger ut over de ni punktene som er beskrevet i invitasjonen. Dette skjer som følge av at Stortinget har bedt regjeringen om å fremme en sak innen 10. mars 2017 om hvordan forvaltningen av ulv kan gjennomføres i tråd med Stortingets vedtak (i *Innst. 330 S (2015-2016)*), gjeldende lovverk og internasjonale konvensjoner.

NORSKOG stiller seg bak betenkningen som er sendt av Advokatfirmaet Lund & Co DA, datert 24. februar 2017, på vegne av Utmarkskommunenenes sammenslutning, NORSKOG, Norges Skogeierforbund, Norsk sau og Geit, Norges Jeger og Fiskerforbund og Norges Fjellstyresamband. De samme interessenter står også bak en felles høringsuttalelse, datert 25. februar 2017, til foreslått endring av Naturmangfoldloven.

I tillegg til de nevnte fellesuttalelser vil NORSKOG med dette levere egne innspill knyttet til at lisensfelling av ulv kan tillates ut fra det forhold at ulvebestanden utgjør en fare for skade på grunneiernes rett til jakt og dermed på selve eiendomsretten. Dette var et vesentlig element i NORSKOGs klage på vedtak om fastsetting av kvote og områder for lisensfelling av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i 2017. Temaet er ennå ikke tilstrekkelig besvart av KLD. I vurdering av betydningen av skade på jaktretten har NORSKOG engasjert advokat dr. juris Bjørn Stordrange. Stordranges betenkning følger vedlagt og inngår som en del av NORSKOGs innspill.

NORSKOG har tidligere pekt på at forhold omkring ulvebestandens effekt på jakt og utmarksnæring og er lite og mangelfullt utredet i Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur. NORSKOG har derfor utformet et faktainnspill som tar opp konsekvenser av den norske ulvebestanden for jakt- og utmarksbasert næring. Dette følger vedlagt.

KLD har i sin klageavgjørelse lagt til grunn at hensynet til jaktinteresser ikke kan tillegges vekt i interesseavveiningen mellom bevaring av fredet vilt og motstående interesser. I sin klageavgjørelse uttaler KLD, på side 27 under avsnittet «Øvrige vurderinger»: «Andre interesser, slik som hensynet til elgjakt, er ikke vektlagt. Dette har særlig sammenheng med at ulvens predasjon på elg ikke gir hjemmelsgrunnlag for å vurdere felling av ulv». KLD har tilkjennegitt den samme lovforståelse i brev av 24. januar 2017 til lovavdelingen. Her hevder KLD at «.....det ikke kan fattes vedtak om lisensfelling av hensyn til jaktrettigheter eller elg.» NORSKOG er klart av den oppfatning av at departementets avgjørelse på dette punkt bygger på en uriktig rettsoppfatning. Vår påstand underbygges av betenkningene utført av advokat Stordrange og Advokatkontoret Lund & Co og vi viser til de vedlagte dokumenter fra disse juridiske fagmiljøer.

Grunnlaget for grunneiernes jaktrett følger av deres eiendomsrett til grunnen, jf. viltloven § 27. Jaktretten er for mange eiere av skogeiendommer en økonomisk viktig del av den private eiendomsretten. Det er på det rene at selve viltet ikke er gjenstand for eiendomsrett og at jaktretten omfatter den jaktbare bestanden som måtte befinne seg på eiendommen under jakttiden, jf. Ot.prp. nr. 9 (1980-1981) side 57.

Det er NORSKOGs oppfatning at grunneiers jaktrett er omfattet av eiendomsbegrepet i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og Bernkonvensjonen artikkel 9, og at lisensfelling av ulv kan tillates ut fra det forhold at ulvebestanden utgjør en fare for skade på grunneiernes rett til jakt.

Hvor mye vekt skade på annen eiendom, i form av skade på jaktretten, skal tillegges er et annet spørsmål. Etter NORSKOGs syn må andre forhold enn skade på husdyr og tamrein tillegges betydelig vekt i interesseavveiningen når bestanden av ulv overstiger det bestandsmål Stortinget har vedtatt. Vektleggingen av skade på annen eiendom må også øke med skadens omfang. Selv om det er et noe mangelfullt faktagrunnlag for sammenhengen mellom nedgangen i elgbestanden og veksten i ulvebestanden så er det ikke tvil om at denne sammenhengen eksisterer. Dette underbygges av at elg utgjør 95% av næringstilgangen for ulven i Norge. En analyse utført av NIBIO viser da også en klar nedgang i antall felte elg innenfor ulvesona.

Beregninger utført av NORSKOG, gjengitt i faktainnspillet, angir grunneiernes årlige tap i ren kjøttverdi ved dagens populasjon av ulv til mellom 18,3 og 26,3 millioner kroner. I tillegg

kommer tap av andre næringsinntekter knyttet til guiding, overnatting, servering, videreforedling av elgkjøtt osv.

Jaktretten er en del av eiendomsretten og verdien av jaktretten inngår i verdsetting av eiendommens salgsverdi. Dersom dagens ulvepopulasjon opprettholdes over tid vil et årlig tap på 18,3 -26.3 millioner, kapitalisert med en rente 4%, medføre et fall i eiendommenes salgsverdi på mellom 450 og 650 millioner kroner. Konklusjonen er at dersom dagens ulvepopulasjon opprettholdes vil den påføre en dramatisk skade på annen eiendom i form av kraftig reduserte eiendomsverdier noe som etter NORSKOGs vurdering tilsier at ulvebestandens skade på jaktretten og dermed eiendomsretten må tillegges stor vekt i interesseavveiningen når lisensjakt skal vurderes.

NORSKOGs vurdering, basert på de juridiske betenkninger fra advokat Stordrange og advokatkontoret Lund & Co., er at det ikke er behov for noen lovendring for å kunne oppfylle Stortingets vedtatte bestandsmål. Lisensjakt innenfor ulvesona må derfor iverksettes snarest for å begrense ytterligere skade på eiendomsretten.

Med vennlig hilsen

Arne Rørå

Adm. direktør
NORSKOG

Anne G. Delphin

Styreleder
NORSKOG